

Sofia Ahmed

Infografiikan suunnittelu tilastografiikan keinoja hyödyntäen

Case: Keravan kaupunki

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi AMK

Viestinnän tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

Päivämäärä 27.4.2022

Tiivistelmä

Tekijä(t): Sofia Ahmed

Otsikko: Infografiikan suunnittelu tilastografiikan keinoja hyödyntäen - case: Keravan kaupunki

Sivumäärä: 34

Aika: Huhtikuu 2022

Tutkinto: Medianomi (AMK)

Tutkinto-ohjelma: Viestinnän tutkinto-ohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Graafinen suunnittelu

Ohjaaja(t): Lehtori Juha Pohjola

Tässä opinnäytetyössä suunnitellaan Keravan kaupungille infografiikkaa tilastografiikan keinoja käyttäen. Tavoitteena oli tarkastella, kuinka tilastografiikan ominaispiirteitä voitaisiin hyödyntää infografiikan suunnittelussa. Lopputuloksena syntyi kolme valmista infografiikkaa.

Opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta: teoriaosasta ja toiminnallisesta osasta. Teoriaosassa tarkastellaan infografiikkaa, tiedon järjestämistä, tilastografiikkaa sekä Keravan kaupungin kaupunkibrändiä ja visuaalista ilmettä.

Toiminnallisessa osuudessa luodaan valmiit infografiikat, jotka toimivat suuntaviivoina, miten jatkossa voitaisiin esittää infografiikka Keravan kaupungilla.

Avainsanat: Infografiikka, tilastografiikka, graafinen suunnittelu

Abstract

Author(s): Sofia Ahmed

Title: Designing infographics using the means of statistical graphics - case: city of Kerava

Number of Pages: 34

Date: 27 February 2022

Degree: Bachelor of Culture and Arts

Degree Programme: Visual Communications

Specialisation option: Graphic Design

Instructor: Juha Pohjola, Senior Lecturer

This thesis reviews the design infographics for the city of Kerava using the means of statistical graphics. The aim was to study how the means of statistical graphics could be utilized in designing infographics. As a result, three completed infographics were made.

The thesis divides into two parts: the theoretical part and the functional part. The theoretical part examines theory of infographics, how to organize data, statistical graphics, the city brand, and visual identity of the city of Kerava.

In the functional part, three infographics were created, which serve as a concept proposal, on how the infographics in the city of Kerava could be presented in the future.

Keywords: infographics, statistical graphics, graphic design

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Infografiikka	3
2.1 Mitä on infografiikka?	3
2.2 Hyvän infografiikan ominaisuuksia	4
3 Tiedon järjestäminen	5
3.1 Sijainti	5
3.2 Aakkosjärjestys	6
3.3 Aika	6
3.4 Kattegoria	6
3.5 Hierarkia	7
4 Tilastografiikka	7
4.1 Mitä on tilastografiikka?	7
4.2 Vertailu	8
4.3 Kaaviotyypit ja rakenne	8
4.3.1 Pylväskuvio	10
4.3.2 Piirakkakuvio	11
4.3.3 Viivakuvio	13
4.4 Hyvän tilastografiikan ominaisuuksia	13
5 Keravan kaupunki	14
5.1 Kaupunkibrändi	15
5.2 Visuaalinen ilme	15
5.2.1 Logo	15
5.2.2 Värät	17
5.2.3 Typografia	18
5.2.4 Visuaaliset elementit	19
5.2.5 Kuvamaailma	20
6 Infografiikan toteutus	21
6.1 Työn tarkoitus	21
6.2 Suunnittelun vaiheita	21
6.3 Valmis työ	25

7 Yhteenveto	29
Lähteet	31
Kuvalähteet	32

1 Johdanto

Työskentelin Keravan kaupungilla viestintäassistenttina ja opinnäytetyön tekeminen tuli itselleni ajankohtaiseksi. Ehdotin esimiehelleni opinnäytetyön aihetta infografiikasta, joka hyväksyttiin. Töissäni olin päässyt näkemään läheltä Keravan kaupungin viestinnän ja graafisen suunnittelun puolta. Keravan kaupungin visuaalista ilmettä ja kaupunkibrändiä uudistettiin ja vuonna 2022 tämä tuli kaikille julkisesti nähtäväksi. Uuden visuaalisen ilmeen ohjeistuksessa ei ollut mukana, kuinka visualisoida infografiikkaa. Tämä opinnäytetyö syntyi vastatakseen mahdollisesti tuohon ongelmaan. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda ehdotus infografiikan ulkoasusta. Infografiikka on itsessään käsitteenä laaja ja kattaa allensa useampia lajityyppejä, miten informaatiota voidaan esittää visuaalisessa muodossa. Keskitymme tässä opinnäytetyössä lajityypeistä tilastografiikkaan. Otamme selvää, kuinka voisimme tilastografiikan ominaispiirteitä käyttäen tehdä infografiikkaa Keravan kaupungin uuden visuaalisen ilmeen pohjalta.

Tutkimuskysymys on: miten suunnitella infografiikkaa Keravan kaupungille kaupungin visuaalisen ilmeen pohjalta tilastografiikan keinoja hyödyntäen?

Tämä opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta: teoriaosasta ja toiminnallisesta osasta. Teoriaosuus koostuu neljästä osasta: informaatiografiikasta, tilastografiikasta, tiedon järjestämisestä ja Keravan kaupungin osiosta. Pääpaino teoriaosuudessa koostuu infografiikasta ja tilastografiikasta. Mihin niitä käytetään, mitä lisäarvoa ne tuovat informaation ymmärtämisen osalta ja milloin voidaan todeta infografiikan ja tilastografiikan olevan onnistunutta? Tarkastelemme tilastografiikan lajityypille kuuluvia tyypillisiä ominaisuuksia. Pyrin löytämään keinoja, jotka auttavat suunnittelussa hyödyntämään tilastografiikassa käytettyjä keinoja infografiikan teossa. Käymme läpi millä tavoin, informaatiota voidaan järjestää LATCH-periaatteen mukaan. Käymme lyhyesti läpi myös faktaa Keravan kaupungista kaupunkibrändin ja visuaalisesta ilmeen näkökulmasta. Toiminnallisessa osassa hyödynnämme kirjallisuuskatsauksessa opittua tietoa ja luomme konseptin, ehdotuksen infografiikan ulkoasusta Keravan kaupungille. Lopulliset infografiikat

valmistuivat kaupungin visuaalisen ilmeen pohjalta. Tilastokuvioiden sisältönä käytettiin Keravan kaupungin henkilöstötietoa vuodelta 2021.

2 Infografiikka

2.1 Mitä on infografiikka?

Mitä yhteistä on kartoilla, tietokuvituksella, diagrammeilla, pylväskuviolla, matriisilla ja läpileikkauskuvalla? Lyhyt vastaus tähän on: ne kaikki ovat infografiikkaa. Mutta mitä on infografiikka? Mitä hyötyä infografiikasta on?

Alberto Cairo, joka on tunnettu infografiikan asiantuntija, suunnittelija ja toimittaja on sanonut:

The purpose of infographics and data visualizations is to enlighten people—not to entertain them, not to sell them products, services, or ideas, but to inform them. It's as simple—and as complicated—as that.
(Cairo 2016.)

Cairo kiteyttää asian infografiikan merkityksestä mielestäni oivasti. Jos pitäisi sanoa mitä varten meillä on infografiikkaa se olisi nimenomaan informointia varten.

Infografiikka on alatermi informaatiomuotoilulle. Informaatiomuotoilu on laajempi käsite, ja se tarkoittaa informaation suunnittelemista laajemmalla skaalalla, jonka alle infografiikka sijoittuu yhdeksi osa-alueeksi. Informaatiomuotoilun kuvalliset esitystavat jaetaan usein kahteen pääkategoriaan, joista toinen on infografiikka ja toinen visualisointi. Infografiikka määritellään tiedonvälityksenä toimivana grafiikkana, kun taas visualisointi, mikä pyrkii uuden tiedon löytämiseen. Voidaan todeta, että infografiikan tehtävänä on olla selittävä, kun taas visualisointi toimii uuden kartoittavan tutkimuksen tekijänä. Nämä määritelmät ovat veteen piirrettyjä. Termit eivät ole vakiintuneita, määritelmät voivat poiketa sen mukaan, mistä lähteistä on kyse. On myös hyvä pitää mielessä, että grafiikassa voi olla infografiikkaa ja visualisointia samanaikaisesti. (Koponen, Hildén & Vapaasalo, 2016 20–21.)

Infografiikka on viestintää tukeva ja selittävää grafiikkaa (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 20). Infografiikka on visuaalinen esitys tiedosta, jonka tarkoituksena on välittää jokin tietty viesti tietystä asiasta (Cairo 2016). Infografiikan tehtävänä ei ole viestin yksinkertaistaminen, vaan sen selkeyttäminen. Sen avulla tuodaan näkyviin totuutta, jota aiemmin on ollut vaikeaa nähdä. (Cairo 2012.)

Infografiikkaa käytetään, kun tavoitteena on muotoilla monimutkaista tietoa helposti ymmärrettävällä tavalla ja käyttäjäystävällisemmäksi (Smiciklas 2012). Infografiikan muodossa esiintyvä tieto tekee myös tiedon muistamisesta helpompaa (Krum 2013). Infografiikka toimii tiedon tarinallisena ja visuaalisesti kiinnostavana tekijänä, jonka tarkoitus on ohjeistaa ja opettaa (Luomajoki 2019).

Alberto Cairo painottaa, että infografiikan ensisijainen tehtävä on kuitenkin aina välittää tietoa. Grafiikan, karttojen ja kaaviotyyppien ensisijainen tarkoitus on siis havainnollistaa tietoa lukijalle, eikä niinkään toimia visuaalisesti kiinnostavana tekijänä. Visuaalinen houkuttelevuus aiheen pariin on vasta toissijainen tavoite infografiikassa. (Cairo 2012.) Tietoa ei tulisi muuttaa visuaaliseen muotoon muutenkaan vain visuaalisen muodon iloksi. Toisinaan tiedon muuttaminen visuaaliseen muotoon aiheuttaa enemmän haittaa kuin hyötyä. Jossain tapauksissa tiedon tuominen esiin tekstinä on selkeämpää, eikä silloin kannata muuttaa väkisin kyseistä tietoa infografiikan muotoon. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 29.)

2.2 Hyvän infografiikan ominaisuuksia

Infografiikan asiantuntija ja AD (lyhenne sanasta Art Director) Salmisen mukaan hyvän infografiikan ominaisuuksiin kuuluvat ydinviesti, jonka avulla lukija pystyy ymmärtämään mistä pääasiassa on kyse, helppolukuisuus, mikä voidaan toteuttaa hierarkian keinoin, kyky pelkistää, saavutettavuus ja hyvän näköinen visuaalinen ulkoasu. (Salminen 2021.)

Cairo määrittelee hyvän infografiikan myös viiteen osaan, mutta hiukan eri perustein kuin Salmisella.

Hyvän infografiikan tulisi 1. perustua totuuteen. Infografiikan pohjana käytetään tutkimuksia, jotka voidaan todeta todeksi. Tiedon tulee olla rehellistä eli totta. Sen tulisi olla 2. käytännöllinen. lukijan tulisi pystyä tulkitsemaan grafiikassa esiintyvää tietoa oikein. Infografiikan tulisi olla 3. esteettinen, visuaalisesti kaunis ja houkuttelevan näköinen yleisölleen. Sen tulisi olla 4. oivaltavaa, se tuo esiin todisteita, joita emme itse näkisi helposti ilman infografiikkaa. Infografiikan ansioista yleisöllä on mahdollisuus kokea jonkinlainen 5. valaistuminen. Tavoitteena on lisätä tietoa, jonka avulla yleisö pystyy omaksumaan uutta tietoa ja sitä kautta parantamaan ihmisten hyvinvointia. (Cairo 2016.)

3 Tiedon järjestäminen

LATCH on informaatioarkkitehtuuri Richard Saul Wurmanin kehittämä teoria, siitä millä tavoin tietoa voidaan järjestää (Walsh 2019). Tietoa voidaan jakaa järjestykseen viidellä eri tavalla LATCH-periaatteen mukaisesti Richard Saul Wurmanin mukaan. LATCH on lyhenne englannin kielen sanoista:

L= location eli suomeksi sijainti

A= alphabet eli suomeksi aakkosjärjestys

T= time eli suomeksi aika

C= category eli suomeksi kategoria

H= hierarchy eli suomeksi hierarkia. (Epstein 2013).

3.1 Sijainti

Tiedon järjestäminen sijainnin mukaan tarkoittaa tiedon järjestämistä maantieteellisen tai paikan sijainnin mukaan. Sijainnin järjestely voidaan

toteuttaa järjestysasteikkoina, laatu-asteikkoina tai suhde-asteikkoina. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 55.)

Infografiikassa sijainnin mukaan järjestelty tieto näkyy esimerkiksi kartoissa, joiden avulla voidaan tarkastella kaupunkien välisiä etäisyyksiä tai sitä, missä kaupungin keskusta tai metroasema täsmälleen ottaen sijaitsee. Sijainnin mukaan järjestäminen toimii myös viivakaavioissa tai pylväskaaviossa. Esimerkkitapauksena voisi olla vaikkapa pylväskaavio, jossa tarkastellaan kaupunkien asukaslukuja. Kaupungit on järjestetty kaaviona pylväiksi vasemmalta oikealle kuin ne sijaitsevat maantieteellisesti kartalla kohti etelästä pohjoiseen.

3.2 Aakkosjärjestys

Tiedon järjestäminen aakkosjärjestyksen mukaan järjestää tiedon aakkosten järjestyksen eli a, b, c, d, e, f... ja niin edelleen mukaan. Tämän järjestystavan määritelmän sisälle sisältyy myös tiedon järjestely numerojärjestyksessä eli 1, 2, 3, 4, 5... ja niin edelleen mukaan. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 56).

3.3 Aika

Tiedon järjestäminen ajan mukaan on tiedon sijoittamista kronologisessa järjestyksessä, eli ajanmukaisesti. Missä järjestyksessä aikajanalla tapahtumat ovat tapahtuneet, menneisyydestä kohti tulevaa. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 55.)

3.4 Kattegoria

Tiedon järjestäminen kategorian perusteella tarkoittaa käytännössä tiedon järjestelyä jonkin samankaltaisuuden mukaan. Tämä valmiiksi päätetty samankaltaisuus voi olla mikä vain. Samankaltaisuus voisi olla esimerkiksi ihmisten työllisyys status ja nämä ihmiset voitaisiin kategorisoida toisistaan sillä erolla, onko heillä töitä vai ei, vai ovatko he kenties työvoiman ulkopuolella. Tämän logiikan perusteella ihmiset olisi nyt jaettu kolmeen eri kategoriaan. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 54–55.)

3.5 Hierarkia

Hierarkian mukaan järjestetty tieto on järjestetty jonkin tietyn valmiiksi päätetyn ominaisuuden mukaan. Tämä ominaisuus voisi olla esimerkiksi tärkeys. Eli tieto järjestellään tärkeysjärjestyksen mukaan. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016.)

4 Tilastografiikka

4.1 Mitä on tilastografiikka?

Mitä yhteistä on pylväskuviolla, piirakkakuviolla, viivakuviolla, parvikuviolla ja yksikkösymboli kuviolla? Lyhyt vastaus tähän on: ne kaikki ovat tilastografiikkaa. Mutta mitä on tilastografiikka? Mitä hyötyä on tilastografiikasta?

Tilastografiikka on informaatiomuotoilun alle kuuluva lajityyppi. Eri lajityyppejä ovat esimerkiksi kartat, tietokuvitus ja tilastografiikka. Ne eroavat toisistaan tiettyjen ominaisuuksien perusteella. Kartat esimerkiksi osoittavat maantieteellistä tietoa, tietokuvitus käyttää kuvitusta keinona havainnollistamaan tietoa ja tilastografiikkaa käytetään taas nimenomaan numeerisen tiedon esittämiseen kaaviotyyppinä käyttäen. Informaatiomuotoilun lajityypeille ei ole olemassa selkeää ja vakiintuneita määritelmiä, mihin kategoriaan mikäkin lajityyppi kuuluu ja miksi, minkä perusteella määritelmät eivät ole täysin kiveen hakattuja. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 117, 125, 145, 185.)

Tilastografiikkaa käytetään siis määrällisen tiedon esittämiseen. Määrällistä tietoa saadaan kvantitatiivisen tutkimuksen avulla, toisin sanoen laskelmien ja tilastollisten menetelmien kautta. Kutsumme tätä tilastotiedoksi. Määrällistä tietoa voidaan esittää kolmella eri tavalla: tekstinä, taulukkoina tai kaaviotyyppinä käyttäen. Kaaviotyyppinä ovat esimerkiksi piirakkakuviot ja pylväskuvio. Tilastotietoa saadaan monista organisaatioista, kunnista yrityksiin. Tietoon ja tilastoihin kiinnitetään tyypillisesti huomiota vasta kun ne on esitetty tavalla, joka helposti ymmärrettävissä. Jos lukija ei ymmärrä näkemäänsä, tilastot todennäköisesti sivuutetaan. Tilastot saattavat olla alkuperäisessä

muodossaan monimutkaisia ymmärtää. Jos ne saataisiin toisenlaiseen muotoon, kuten grafiikaksi tai taulukoksi, ne olisivat käyttökelpoisempia useammalla ihmiselle. (Kuusela 2000, 8–10.)

4.2 Vertailu

Vertailu on tilastografiikan ydinajatus, johon koko tilastografiikan suunnittelu perustuu (Kuusela 2000, 56). Yksittäinen numero ei tarjoa kattavaa informaatio yksinään, mutta numero muiden joukossa, kun lähdetään vertailemaan jotain asiaa, on taas relevanttia tietoa. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 25.)

Mikäli vertailua, joka on keino informoida tilastografiikassa ei täyty, ei tilastografiikka myöskään kykene täyttämään tehtävänsä. (Kuusela 2000, 56.)

Tilastografiikassa tulisi pystyä vertailemaan kaavioiden avulla käskeneenään eri tekijöiden ja muutosten välillä.

”Mihin verrattuna?” on olennaisin kysymys, kun lähdetään pohtimaan tilastografiikan suunnittelua. Vertailun avulla näemme eroja ja muutoksia. Kuinka paljon enemmän tai vähemmän? Onko tämä hyvä vai huono valinta? Ovatko tulokset nousussa vai laskussa? Maksaako tämä enemmän kuin ennen? Onko matka lyhyt vai pitkä? Kauanko siinä kestää? Kuten huomataan, kysymykset leijailevat saman ydin kysymyksen äärellä: ”mihin verrattuna?”.

Vertailu toteutuu visuaalisuuden kautta. Kaaviotyypit rakentuvat visuaalisista vertailevista osista (esimerkiksi pylvää, viivat tai vaikkapa lohkot), joiden avulla vertailua voidaan tarkastella. (Kuusela 2000, 196.)

4.3 Kaaviotyypit ja rakenne

Kun lähdetään suunnittelemaan tilastografiikkaa, valitaan siihen sopiva kaaviotyyppi. Kaikkia kaaviotyyppejä koskee sama päämäärä: niistä tulisi saada kaikki tarpeellinen tieto ilman, että lukijan tarvitsee etsiä samaa tietoa muualta, kuten tekstistä, jonka yhteyteen kaavio on tehty. Kaavion tulisi toimia siis erillisenä osana, joka ei tarvitse erillistä tekstiä selittämään mitä siinä on. Kaaviossa kaikki esiintyvät elementit ovat oleellisia informaation kannalta. Oleellisia elementtejä ovat itse grafiikka, grafiikan otsikko tai kuvatekstit, akselit

(y-akseli ja x-akseli), akseleiden otsikot, asteikot ja tämän lisäksi mahdollisesti jotkin tarkentavat selitteet. (Karjalainen & Karjalainen 2009, 16–17.)

Monimutkaisuutta ja turhaa kikkailua tehosteiden kanssa tulisi välttää. Kuusela mainitsee kirjassaan Tilastografiikan perusteet professori Bondin, jonka näkemys kuvioiden laatimisesta on yksinkertaisuuden noudattaminen. Hänen mielestään kaaviossa ei tulisi esiintyä elementtejä, jotka häiritsevät keskittymistä kaavion pääviestiin. Jos kaaviota katsoessa keskittyminen herpaantuu muuhun kuin itse kaavion tarjoamaan informaation, on suunnittelussa epäonnistuttu. (Kuusela 2000, 45–46.)

Kuva 1. Kaavion rakenne ja tarpeelliset elementit (Sofia Ahmed 2022).

Kaavion ulkoasun lopputulokseen vaikuttaa se, onko kaavion tarkoituksena toimia analysointia varten tai jonkin asian kuvaamista varten. Jos kaavion tulisi olla analysointia varten, kaavion tulisi olla rakenteeltaan kattava ja selkeästi esitetty. Jos kaavio on kuvailua varten, sen ei tarvitse esittää asioita yhtä tarkasti, jolloin suurpiirteinen esitystapa on kelvollinen ratkaisu lopputuloksena. (Kuusela 2000, 55.)

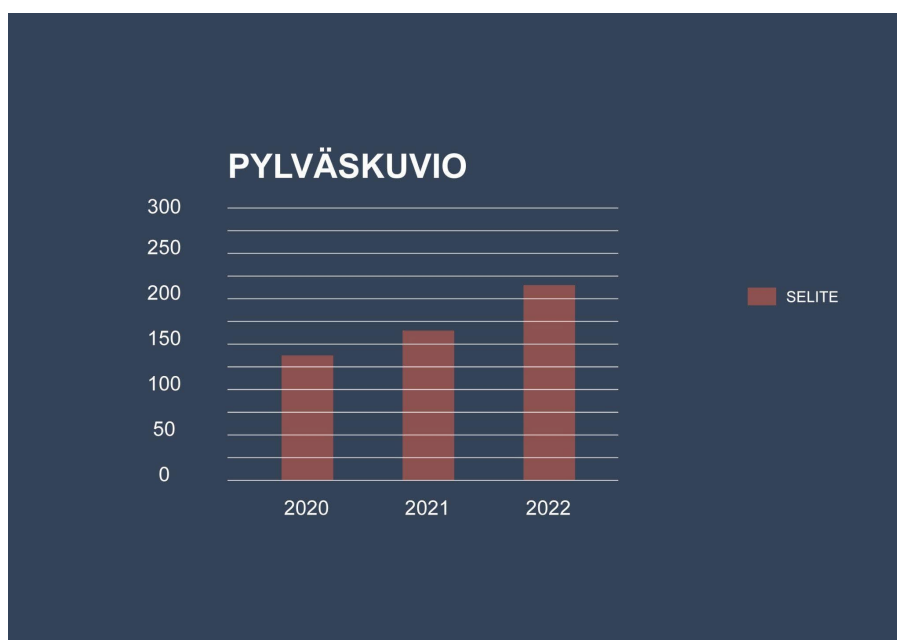
Kaaviotyyppejä on monia, mutta tunnetuimmat niistä ovat William Playfairin keksimät pylväskuvio, piirakkakuviot ja viivakuviot. Nämä ovat kaavioiden perustyyppien ja näiden pohjalta on tehty muunnoksia. Käytön kannalta perustyyppit ovat suuremmissa suosiossa. Peruskaavioiden muunnoksia ei käytetä suunnittelussa paljon, koska ne koetaan vaivalloisempina toteuttaa verrattuna peruskaavioiden, joiden käyttäminen on vakiintuneempaa. Muita olemassa olevia kaaviotyyppejä ovat esimerkiksi teemakartat, koordinaatistot ja puolilogaritmiset kuviot. Kaaviotyypit korostavat eri asioita samasta tiedosta, joten sillä on paljonkin merkitystä minkä kaavion ottaa käyttöön. Ennen kuin valitaan mikä kaavio otetaan käyttöön suunnittelussa, onkin syytä kysyä itseltään: ”Mikä on tämän tiedon tai tilaston keskeinen sanoma, joka tulisi saada esiin lukijalle?”. (Kuusela 2000, 47, 49–50, 68, 104, 154.)

4.3.1 Pylväskuvio

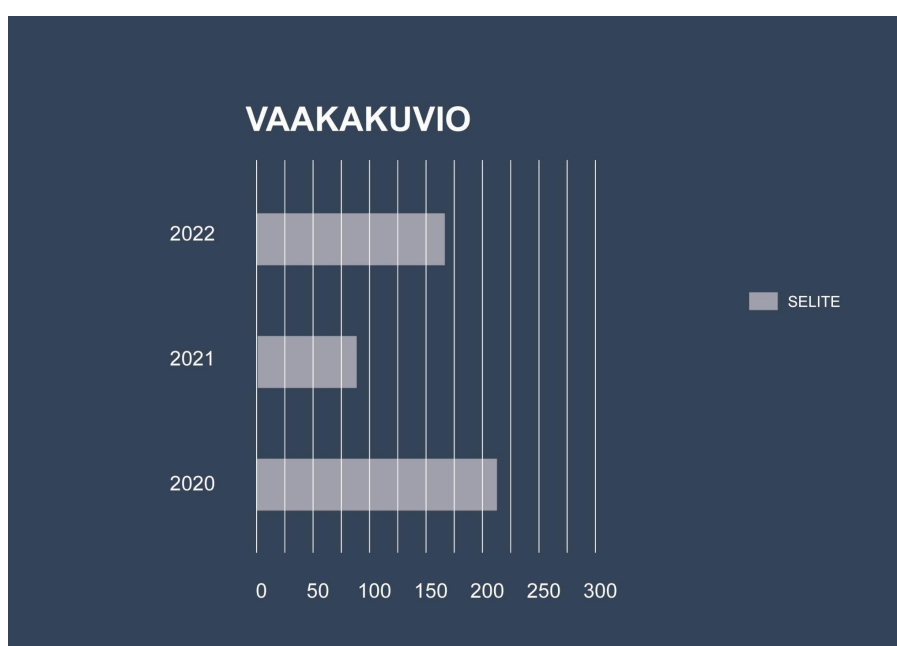
Pylväskuvio voidaan muotoilla vaakana tai pystytasossa, näitä pylväskaavion tyyppien kutsutaan vaakana- ja pystypylväs kuvioksi (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 186). Pylväskaavio soveltuu hyvin käytettäväksi tilanteissa, jossa halutaan tuoda esiin määrällistä tietoa ja määrien muutosta.

Vaakapylväskaavio (tunnetaan myös nimellä palkkikaavio) soveltuu hyvin tilanteissa, joissa halutaan vertailla ryhmien tai luokkien välillä olevaa tietoa. Vertailevina kohteina toimii hyvin esimerkiksi ammattiryhmien tai vaikkapa tuotemerkkien vertailu. (Karjalainen & Karjalainen 2009, 18, 23.) Molemmista kaavioista esiintyy erilaisia variaatioita. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan vain pylväiden perusrakennetta ja niiden yksinkertaisinta versiota eli perustyyppiä.

Yksinkertainen pylväskuvio tai vaakakuviot koostuu yhden asian kokonais- tai suhteellisuuden vertailusta. (Kuusela 2000, 110, 129).

Kuva 2. Yksinkertaisen pylväskuvion perusrakenne (Sofia Ahmed 2022).

Kuva 3. Yksinkertaisen vaakakuvion perusrakenne (Sofia Ahmed 2022).

4.3.2 Piirakkakuviio

Piirakkakuviio (tunnetaan myös nimillä ympyräkaavio ja sektorikaavio) on suosittu kaaviotyyppi, jonka suosio perustuu luultavasti siihen, että ympyrän muotoa pidetään visuaalisesti miellyttävänä esitysmuotona. Piirakkakuviiossa

kuvio koostuu jostakin kokonaisuudesta, jotka on jaettu osiin omiksi lohkoiksi. Nämä lohkot yleensä jaetaan ja nimetään prosenttien mukaan. (Karjalainen & Karjalainen 2009, 27.) Lohkojen yhteissumma on aina 100 % (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 199). Lohkot järjestetään suuruusjärjestyksen mukaan. Suositus maksimimäärästä lohkoista on 6 kappaletta. Piirakkakuvion huono puoli sen suosioista huolimatta on se, että tiedon välittämisen kannalta se ei anna tarkkaa ymmärrystä välitetystä tiedosta. (Karjalainen & Karjalainen 2009, 27.) Tarkkaan havainnollistamiseen se on siis huono, mutta jos tavoitteena onkin vain osoittaa tietoa suurpiirteisesti, niin piirakkakuviota on oiva vaihtoehto käytettäväksi. (Koponen, Hildén & Vapaasalo 2016, 199).

Kuva 4. Piirakkakuvion perusrakenne. (Sofia Ahmed 2022).

4.3.3 Viivakuvio

Kuva 5. Viivakuvion perusrakenne. (Sofia Ahmed 2022).

Viivakuviota käytetään tyypillisesti ajassa tapahtuvan muutokset esittämiseen (Nummenmaa 2021, 135). Viivakuviota koostuu koordinaatistosta sekä viivasta, joka esittää ajankulun aikana olevan muutoksen suunnan. Viivakuviota soveltuu parhaiten käytettäväksi tiedossa, jossa ilmiötä kuvataan jatkumon kautta. (Kuusela 2000, 76–78.)

4.4 Hyvän tilastografiikan ominaisuuksia

Kuusela mainitsee kirjassaan ”Tilastografiikan perusteet” henkilön nimeltä Edward Tufte, joka on tehnyt kattavan määritelmän siitä, milloin voidaan todeta tilastografiikan olevan onnistunutta. Hän mainitsee useamman ominaisuuden ja toteaa samalla, että kaikkia kyseisiä kriteerejä ei useinkaan pystytäkään täyttämään. Hänen näkemyksensä voidaan jakaa yhdeksään osaan, joista tärkein kriteeri on ehdottomasti tietojen esittäminen perusteellisesti. Muita tärkeitä ominaisuuksia ovat: Kuvion pitää olla ilmeensä puolesta kiinnostava, jotta se saa lukijan käymään ajatustyötä ja prosessoimaan näkemänsä kuvion. Lukijan tulisi ensisijaisesti keskittyä asiasisältöön eikä niinkään visuaalisiin tai teknisiin

ratkaisuihin. Kuvion vertailtavuus ei saisi liioitella oikeiden tilastojen lukuja. Kuvion tulisi maksimoida tiedon tiheys eli kattaa mahdollisimman paljon oleellista tietoa kuviossa. Tiedon sekaan on saatava jonkinlainen sanoma. Kaavion tulisi tukea ja kannustaa tarkkailemaan kaavion vertailevien kohteiden välillä. Vertailun tulisi olla lukijalle helppo kokemus kaavion avulla. Kaavio tuo esiin tietoa esiin monella tavalla. Kaavion päämäärä on aina tiedon esiin tuominen ja päämäärään voidaan päästä eri keinoja pitkin kuvion avulla. On tärkeää, että kuvio on linkitettyä muun aineiston kanssa, jota varten se on tehty. (Kuusela 2000, 24–25.) Nämä ominaisuudet koskevat itse grafiikan suunnittelua. Tämän lisäksi on oleellista pohtia mihin ja kenelle tietoa esitetään.

Suunnitteluun vaikuttaa se, että esitetäänkö tilastografiikka printti- vai digialustoilla. Sama tilastografiikka voi näyttää eriltä eri kanavissa (televisio, lehdet, kirjat, puhelin, tabletti...) esimerkiksi värien osalta. Kohderyhmä on myös oleellinen tekijä, joka tulee pitää mielessä. Kohderyhmää ajatellen voidaan pohtia, tuleeko tilastokuviot käytettäväksi jonkin rajatun asiantuntijaryhmän käyttöön pelkästään vai tulisiko niitä ymmärtää kuka tahansa. (Kuusela 2000, 190–192.) Kohderyhmää ajatellessa tulisi pohtia tuleeko tilastografiikka tehtyä jollekin kunnalle, kaupungille tai yritykselle. Näissä tapauksissa tulisi tutustua heidän olemassa olevaan visuaaliseen ilmeeseen, jotta tilastografiikka vastaisi heidän brändiänsä.

5 Keravan kaupunki

5.1 Kaupunkibrändi

Kaupunkibrändi on kaupungin asukkaiden ja kaupungissa vierailevien mielikuvista koostuva käsitys kaupunkia kohtaan. Kaupungilla on jonkinlainen maine, josta se tunnetaan. Maine ja mielipiteet kaupunkia kohtaan syntyvät omista tai muiden kokemuksista. (Suomen Kuntaliitto 2016, 32.)

Kaupunkibrändin avulla erotutaan muista kaupungeista, sen avulla voidaan saada enemmän näkyvyyttä kaupungille. (Tienari, 2020). Brändiin kuuluu jonkinlainen pääviesti, jossa viestitään arvolupauksesta. Mitä kaupungilla onkaan tarjota asukkailleen? Puhetyyli, jonka avulla kaupungista kerrotaan asiat

tietynlaisella sävyllä. Visuaalinen ilme, jonka avulla arvolutausta voidaan viestiä visuaalisin keinoin. (Suomen Kuntaliitto 2016, 32–33.)

Keravan kaupungin arvolutaus on: ”Kerava - Kaupunki kulttuurille”. Kerava on pieni kaupunki, joka tunnustetaan vihreydestä ja rosoisuudesta. Kerava on taiteilijoiden kaupunki, taidetta esiintyy kaikessa kaupungin tekemisessä aina kun mahdollista. Taidetta esiintyy kaupunkikatukuvassa esimerkiksi purkutaiteen kautta, jota esiintyy ympäri Keravan miljöötä. Kaupunki tarjoaa ja kannustaa taiteilijoille paikkaa tuottaa taidetta. Kerava on kaupunkina ennakkoluuloton, kehityshaluinen ja ihmisläheinen. Pyrkien vähentämään byrokraattisuutta. (Keravan kaupunki 2021.)

5.2 Visuaalinen ilme

Infografiikka tullaan luomaan Keravan kaupungille heidän olemassa olevan visuaalisen ilmeen pohjalta. Graafisessa ohjeistuksessa ei ollut valmista ohjetta siitä, miten infografiikkaa tulisi toteuttaa. Infografiikan kannalta oleellista tietoa Keravan kaupungin visuaalisesta ilmeestä olisi siis tietää, mitä värejä ja fontteja voidaan käyttää, sekä mahdollisesti muita sääntöjä, joita tulisi noudattaa. Tämän takia käyn läpi tässä opinnäytetyössä mitä visuaalinen ilme on ja mitä osia se pitää sisällään Keravan kaupungin osalta.

Visuaalinen ilme rakentuu useampien osien kokonaisuudesta, jotka yhdistettynä luovat brändin ilmeen. Tähän kokonaisuuteen, eli visuaaliseen ilmeeseen kuuluvat tyypillisesti typografia, logo, visuaaliset elementit, kuvamaailma ja värimaailma. (Harjula, 2018).

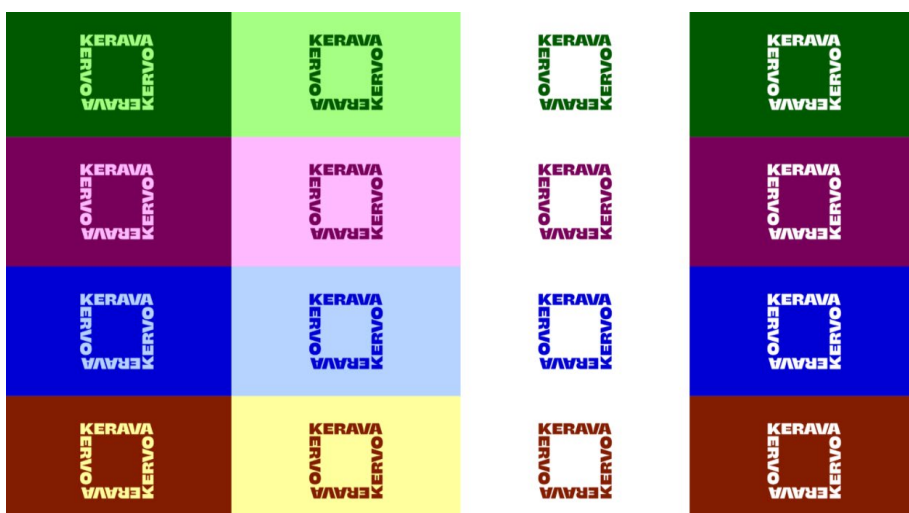
5.2.1 Logo

”Logo” sanaa käytetään, kun puhutaan yrityksen tai palvelun tunnuksesta. Logotyyppi on yrityksen tai tuotteen nimen kirjoitusasu. Logotyyppiä käytetään yleensä tunnisteena, mutta tunnisteena voi olla muukin kuin logotyyppi. (Pohjola 2019, 182). Logoja käytetään myös kaupunki ja kuntatasolla.

Keravan kaupungilla on käytössä kolme logoa: kehyslogo, tekstilogo ja logoikoni. Keravan kaupungin virallinen ja ensisijainen logo on kehyslogo. (Keravan kaupunki 2021.)

Kuva 6. Keravan kaupungin virallinen ja ensisijainen logo eli kehyslogo (Keravan kaupunki 2021).

Kuva 7. Keravan kaupungin virallinen ja ensisijainen logo, kehyslogo ja esimerkkejä käytettävistä väri vaihtoehdoista (Keravan kaupunki 2021).

KERAVA

Kuva 8. Keravan kaupungin tekstilogo. (Keravan kaupunki 2021).

Kuva 9. Keravan kaupungin logoikoni "K" -kirjain. Esimerkkejä väri vaihtoehtoista, joita voidaan käyttää. (Keravan kaupunki 2021).

5.2.2 Värit

Värit vaikuttavat meihin psykologisella, sekä fysiologisella tasolla. Värejä kohtaan myös yhdistetään kulttuurisia, uskonnollisia, symbolisia ja tunnekeskeisiä käsityksiä. (Pohjola 2009, 189–191.)

Keravan kaupungin ilmeessä on haluttu tuoda esiin nimenomaan Keravan monimuotoisuutta värien avulla. Tämä näkyy väreissä siten, että käytössä on useampi väri, jotka ovat samanarvoisia suunnittelun kannalta. Keravan kaupungilla ei ole yhtä pääväriä, joka menisi muiden ylitse. Väripaletti toimii tumman ja vaalean värien sävyjen käytössä yhdessä. (Keravan kaupunki 2021).

Väripaletti koostuu seuraavista väreistä:

Vihreä Tumma= HEX #005900 / RGB 0, 89, 0 / CMYK 89, 37, 100, 37

Vihreä Vaalea= HEX #a5ff83 / RGB 165, 255, 131 / CMYK 35, 0, 50, 0

Pinkki Tumma= HEX #78005a / RGB 120, 0, 90 / CMYK 55, 100, 24, 22

Pinkki Vaalea= HEX #ffbaff / RGB 255, 186, 255 / CMYK 10, 35, 0, 0

Sininen Tumma= HEX #0000d3 / RGB 0, 0, 211 / CMYK 96, 80, 0, 0

Sininen Vaalea= HEX #b5d3ff / RGB 181, 211, 255 / CMYK 32, 11, 0, 0

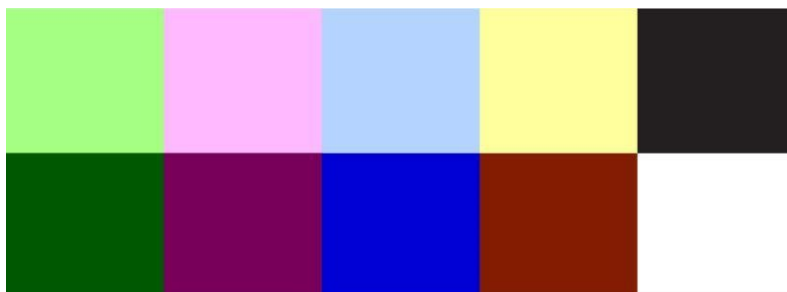
Keltainen Tumma = HEX #831c00 / RGB 131, 28, 0 / CMYK 29, 96, 100, 38

Keltainen Vaalea= HEX #ffff9d / RGB 255, 255, 157 / CMYK 5, 0, 50, 0

Musta= HEX #000000 / RGB 0, 0, 0 / CMYK 0, 0, 0, 100

Valkoinen= HEX #FFFFFF / RGB 255, 255, 255 / CMYK 0, 0, 0, 0

(Keravan kaupunki 2021).

Kuva 10. Tekemäni väripaletti Keravan kaupungin väreistä (Sofia Ahmed 2022).

5.2.3 Typografia

Keravan kaupungin ensisijainen kirjaintyyppi eli fontti on Barlow Semi Condensed. Tämän fontin kaikkia leikkauksia voidaan käyttää (Keravan kaupunki 2021).

Kuva 11. Tekemäni visuaali ensisijaisesta fontista ja sen muutamasta leikkauksesta (Sofia Ahmed 2022).

Mikäli jostain syystä ei ole ensisijaista fonttia käytettävissä, voidaan toissijaisena fonttina käyttää korvaavaa fonttia, joka on Arial Narrow (Keravan kaupunki 2021).

Kuva 12. Tekemäni visuaali korvaavasta fontista (Sofia Ahmed 2022).

5.2.4 Visuaaliset elementit

Keravan kaupungin visuaalisina elementteinä toimii Kerava -kehykset ja Kerava -nauha (Keravan kaupunki 2021).

Kuva 13. Kerava-kehykset. (Keravan kaupunki 2021).

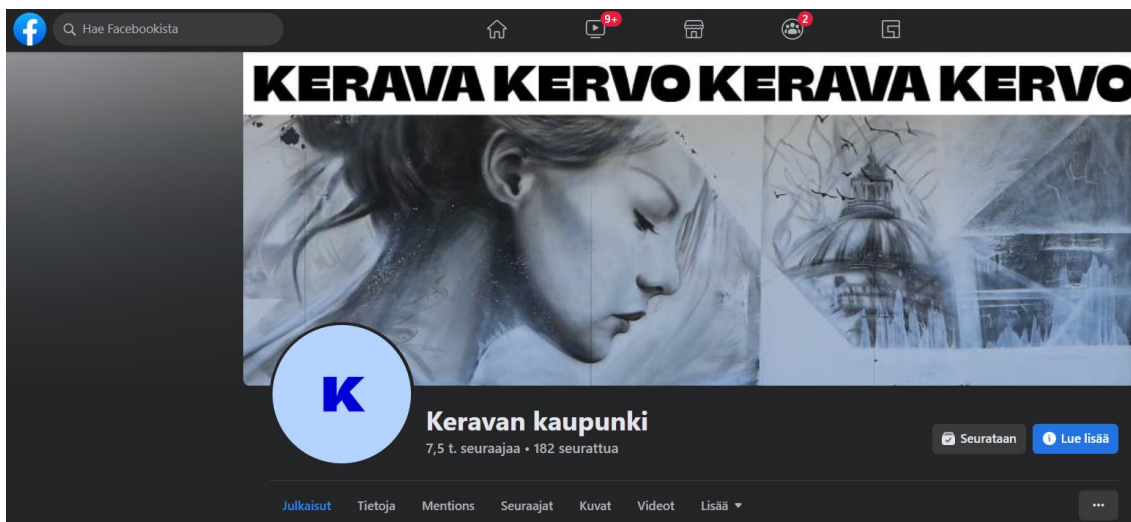
Kuva 14. Kerava-nauha. (Keravan kaupunki 2021).

Kuva 15. Esimerkkejä siitä kuinka kehys elementtiä voidaan käyttää suunnittelussa (Keravan kaupunki 2021).

5.2.5 Kuvamaailma

Kuvamaailma jakautuu kolmeen pääkategoriaan: brändikuviin, uutiskuviin ja kuvituksiin. Kuvitukset ovat tuotettu taiteilijoiden ja kaupungin yhteistyönä. Esimerkkinä on purkutaide, jossa taiteilijat luovat taidetta Keravan kaupungin kiinteistöä käyttäen. (Keravan kaupunki 2021.)

Kuva 16. Kuvakaappaus Keravan kaupungin Facebook-sivulta. Kuvituksen on toteuttanut taiteilija David Popa. (Keravan kaupunki 2021).

6 Infografiikan toteutus

6.1 Työn tarkoitus

Kysyin työpaikaltani, että voisiko tehdä opinnäytetyötäni heille. Esimieheni tuki opinnäytetyön tekemistä kaupungille, mutta heillä ei ollut valmista opinnäytetyön aihetta alaani liittyen. Sain päättää mitä lähtisin tutkimaan ja minkälaista rajausta aiheeseen lähtisin tekemään opinnäytetyöhöni. Päätin valita aiheekseni, jotain mitä Keravan kaupungilla ei ollut vielä käytössä ja se oli infografiikka. Kävimme aiheeni ideaa läpi esimieheni kanssa sparraillen. Kerroin, että tulisin tekemään työni infografiikasta tilastografiikan keinoja hyödyntäen. Ehdotin, että toiminnallisessa osassa voisin konkreettisesti tuottaa heille infografiikkaa. Esimieheni kuittasi idean kelvolliseksi ja lisäsi toiveena, että infografiikan luonti tehtäisiin uuden visuaalisen ilmeen pohjalta. Sillä ei juurikaan ollut merkitystä, mitä tietoa tulisin käyttämään infografiikan teon pohjana vaan visuaalinen ulkoasu infografiikasta, konsepti tasolla riitti. Päätin kuitenkin hyödyntää työn tekemistä varten oikeaa tilastotietoa.

6.2 Suunnittelun vaiheita

Mieleeni jäi opinnäytetyötäni tehdessä Alberto Cairon sanat: *"infografiikan tulisi perustua totuuteen."* (Cairo 2016). Halusin toteuttaa työni oikean tilastotiedon pohjalta. Koska minua ei ollut erikseen pyydetty toimimaan näin, päätin aloittaa työni sillä, että etsisin käsiini oikeaa tilastotietoa. Laitoin sähköpostiviestiä kaupungin eri osastojen henkilökunnalla, mikäli heillä olisi käyttökelpoista tilastotietoa käsissään. Lopulta sain tilaston HR-osaston HR-koordinaattorin kautta, jolla oli tilastotietoa Keravan kaupungin henkilöstöstä.

Aluksi perehdyin saatuun aineistoon. Tilastoja oli kolme kappaletta Excel-
taulukossa ja ne oli jaettu seuraaviin osiin:

- Henkilöstön määrä toimialoittain tilanteessa 31.12.2021
- Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021
- Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteessa 31.12.2021

	Henkilöstön määrä toimialoittain tilanteessa 31.12.2021	Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021	Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteet 31.12.2021
1	Henkilöstön määrä toimialoittain tilanteessa 31.12.2021	Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021	Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteet 31.12.2021
2	Toimiala	Sukupuoli	Palvelussuhdelaji
3	KJ esikunta	Miehiä	Virkasuhte
4	Sote	Naisia	Työsuhte
5	Kasvo	Yhteensä	Yhteensä
6	Vapari		
7	Kaupunkitekniikka		
8	Kaikki yhteensä		
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			

Kuva 17. Kuvakaappaus Excel-taulukon henkilöstö tilastoista (Keravan kaupunki 2021).

Tilastojen avulla päästi tarkastelemaan viime vuoden tietoja sen osalta millä toimialoilla esiintyi eniten henkilökuntaa, kumpi sukupuoli oli enemmän edustettuna työpaikoilla ja olivatko henkilöt asemaltaan virkasuhteessa tai työsuhteessa.

Seuraavaksi järjestelin tiedot. Hyödynsin LATCH-periaatetta tietojen järjestämistä varten. Järjestin tilaston ”henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2021.” aakkosjärjestyksen (englanniksi alphabet) mukaan. Tilastot ”Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021” ja ”Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteessa 31.12.2021” taas suuruusjärjestyksen hierarkian (englanniksi hierarchy) mukaa.

Tilastografiikan ydinajatus on vertailu, joten lähdin pohtimaan mitä tilastoissa tulisi korostaa näkyviin vertailun kannalta lukijalle. Mitä tekijöitä vertaillaan keskenään?

- Tilastossa ”Henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2021” vertaillaan toimialojen välillä esiintyvää henkilöstömäärän eroja. Määrät ovat kappaleina.
- Tilastossa ”Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021” vertaillaan sukupuolien välillä esiintyvää henkilöstömäärän eroja. Määrät ovat prosentteina.
- Tilastossa ”Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteessa 31.12.2021” vertaillaan työsuhteen välillä esiintyvää henkilöstömäärän eroja. Määrät ovat prosentteina.

Tilaston nimi	Henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2021	Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021	Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteessa 31.12.2021
Tiedon järjestely (LATCH-periaatteen mukaan)	Aakkosjärjestyksen mukaan	Suuruusjärjestyksen mukaan	Suuruusjärjestyksen mukaan
Vertailun kohteet	Toimialat	Sukupuolet	Palvelusuhde
Kuvion valinta	Vaakapylväskuvio	Piirakkakuvio	Piirakkakuvio
Värit	Vaaleanpunaiset: RGB= 120, 0, 90 RGB= 255, 186, 255	Vihreät: RGB= 0, 89, 0 RGB= 165, 255, 131	Siniset: RGB= 0, 0, 211 RGB= 181, 211, 255
Missä muodossa määrä on esitetty?	Kappalemäärä	Prosentteina %	Prosentteina %

Kuva 18. Taulukko suunnittelussa tehdyistä päätöksistä (Ahmed, Sofia 2022).

Seuraavaksi mietin kaaviotyypin valintaa. Valitsin kaaviotyypit, jotka koin tuovan vertailevia kohteita parhaiten esiin näihin tilastoihin: vaakapylväskuvio ja piirakkakaavio. Vaakapylväskuviota käytetään tyypillisesti luokkien vertailua varten (Kuusela 2000, 129). Tilastossa ”Henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2021” vertaillaan luokkina toimialoja, joten käytin vaakakuviota tähän. Piirakkakuviota taas käytetään taas tilastoissa, jossa määrät on merkitty prosentteina. Eikä sitä voida käyttää muuhun kuin prosenttijakaumaan esittämiseen (Kuusela 2000, 152–153). Tämän vuoksi oli itsestään selvää valita tilastoihin ”Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021” ja ”Palvelusuhdejakauma virka-/työsuhteessa 31.12.2021” esittäminen piirakkakuviona.

Ajattelin, pitää infografiikat ulkoasultaan mahdollisimman yksinkertaisena. Turhien elementtien käyttöä tulisi välttää tilastografiikkaa tehdessä (Kuusela 2000, 45–46). Ajattelin tämän takia jättää valokuvat kokonaan pois käytöstä ja keskittyä suunnittelussa värien käyttöön. Halusin hyödyntää värien monipuolisuutta. Joten valitsin kaikkiin grafiikoihin eri väriparit. Koska ilmeessä tuli käyttää väripareja keskenään, se tuotti myös jonkin verran rajoitteita. Esimerkiksi kaikki pylväät vaaka kuviossa piti tehdä samalla värillä, että pysyisin jonkinlaisessa linjassa visuaalisen ilmeen kanssa. Piirakkakuviossa hyödynsin ääriviivojen käyttöä, että saisin ne erottumaan taustasta.

Värien käytöllä on merkitystä tilastografiikan suunnittelussa käytännöllisyyden ja tunteita herättävään tarkoitukseen. Värejä ei voida käyttää määrään esittämiseen, vaan saman värin sävyjen erolla voidaan toteuttaa määrien esittäminen. Logiikka toimii siten, että tumma sävy kuvastaa määrällisesti paljon ja vaalea sävy vähän. (Kuusela 2000, 171, 173.) Tämän perusteella päätin toteuttaa piirakkakuvioiden värit tällä tavoin, eli suurempi määrä esitetty tummemmalla sävyllä ja pienempi määrä esitetty vaaleammalla sävyllä.

Lopuksi kokeilin, minne asettelisin logon näkyviin. Ajattelin, että sen olisi pakko näkyä jossain. Samaan aikaan myös mietin, että onko se tarpeellisen osa ja viekö se turhaa tilaa kuvasta. Päätin kuitenkin lopulta lisätä logon mukaan. Tällä tavoin lukija ymmärtäisi kenen tilasto on kyseessä ja saataisiin kaupungin brändiä paremmin esiin. Kehyslogo oli elementtinä turhan dominoiva tähän

käyttötarkoitukseen. Itse infografiikkaan oli vaikeampi keskittyä sen kanssa. Päädyin käyttämään kehysnauhaa. Tämän ratkaisun ansiosta kuvasta tuli lopulta harmonisempi ja lukija pystyy keskittymään helpommin infografiikan tarjottuun tietoon.

6.3 Valmis työ

Valmiina työnä valmistui kolme infografiikkaa. Koin onnistuneeni työssäni hyvin. Sain yhdistettyä kaikkea oppimaani käytännössä. Olen erittäin tyytyväinen lopputulokseen.

Kaikissa töissä yhdistyy hierarkian käyttö fonttikokojen osalta. Otsikot ovat isoimmalla fonttikoolla, koska teksteistä otsikko on se kohta, johon tulisi kiinnittää ensimmäisenä huomiota. Tämän jälkeen luvut eli tutkimustulokset ovat seuraava kohde, johon silmä tulisi kiinnittää huomiotta.

Kuva 19. Valmis tekemäni infograafi tilastosta: "Henkilöstön määrä toimialoittain tilanteessa 31.12.2021" (Ahmed, Sofia 2022).

Henkilöstön määrä toimialoittain tilanteessa 31.12.2021 olevassa grafiikassa on käytössä seuraavat lyhenteet ja lisäksi tähän, niiden selitykset:

KJ esikunta = Kaupunginjohto esikunta

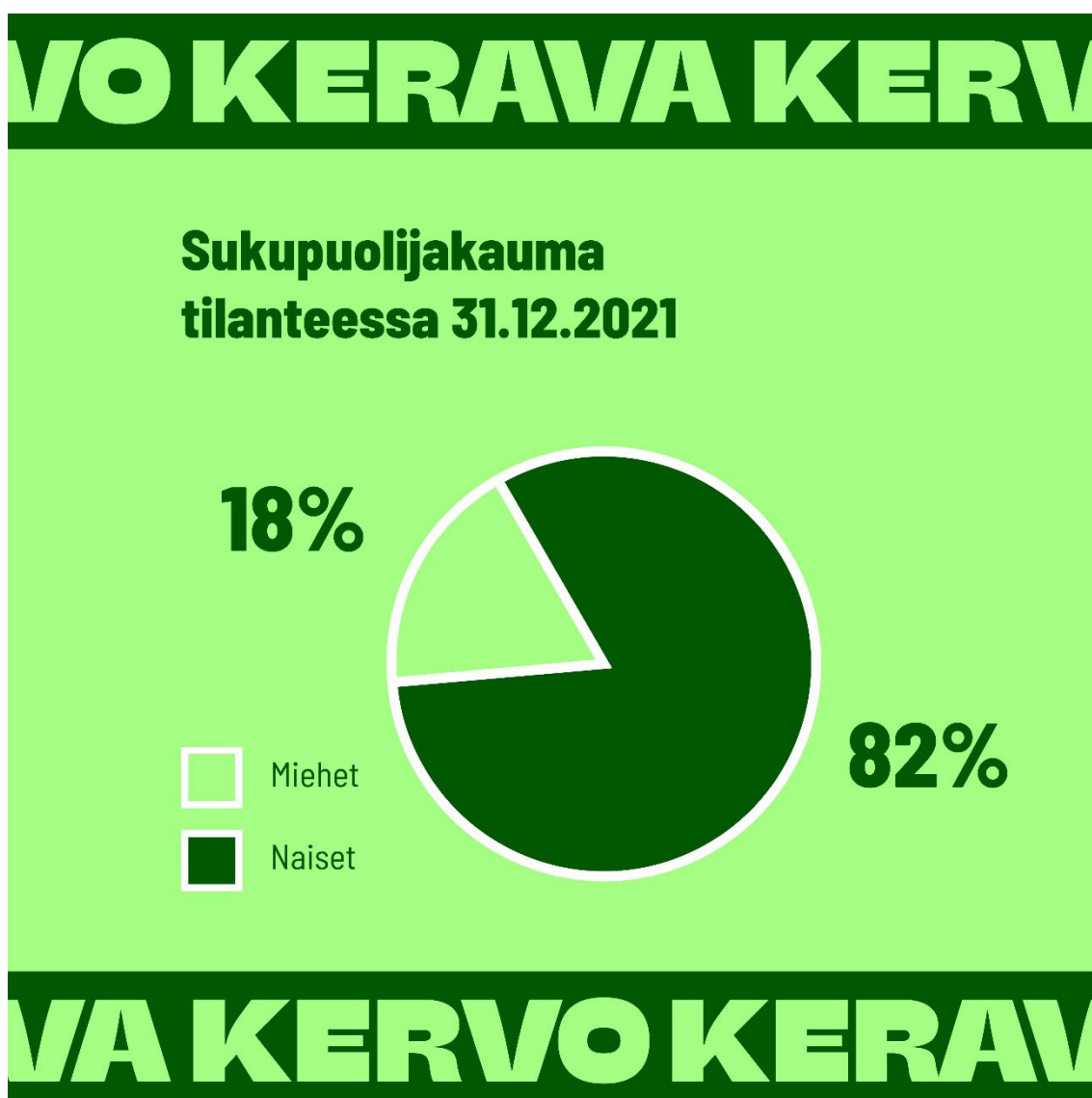
Kasvo = Kasvatus ja opetus

Sote = Sosiaali- ja terveys

Vapari = Vapaa-aika ja hyvinvointi

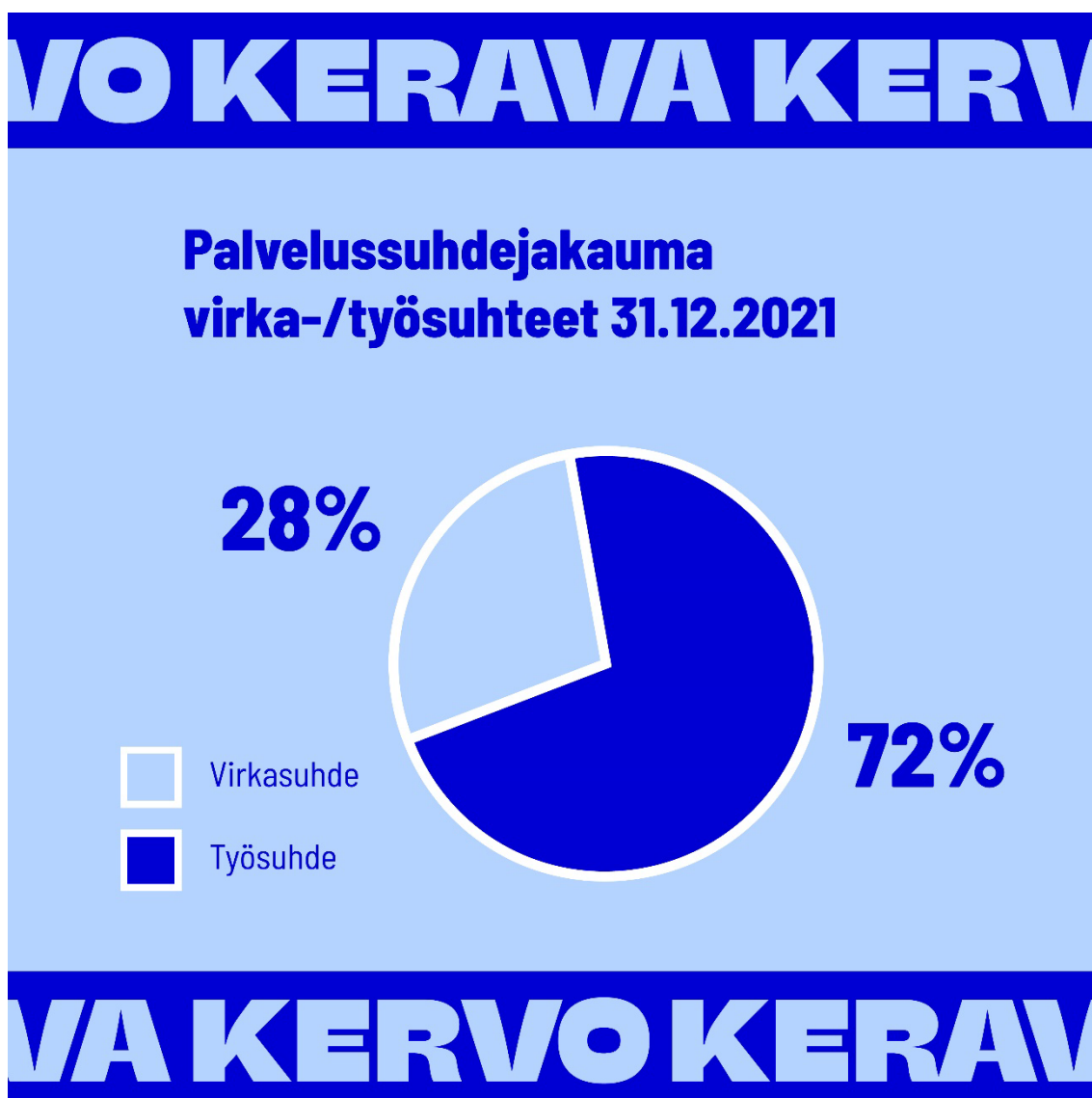
Nämä kyseiset lyhenteet ovat käytössä sisäisessä viestinnässä. Koska grafiikat ovat suunniteltu sisäistä viestintää varten nämä lyhenteet ovat ymmärrettävissä kohdeyleisölleen. Mikäli grafiikat olisi tehty ulkoiseen viestintään nämä lyhenteet olisi ollut syytä vaihtaa kokonaisuksi sanoiksi. Tässä tapauksessa kohdeyleisö olisi eri ja he tarvitsevat heille ymmärrettävämmän kielellisen ilmaisun.

Hierarkian viimeisenä osana ovat tarkentavat selitykset. Tämän vuoksi ne ovat fonttikokoina pienemmällä fontilla tehty kuin muut teksti osat.

Kuva 20. Valmis tekemäni infograafi tilastosta: "Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021" (Ahmed, Sofia 2022).

Sukupuolijakauma tilanteessa 31.12.2021 olevassa grafiikassa valitsin käyttää väriksi vihreää. Stereotyyppisesti vaaleanpunaista käytetään kuvaamaan naista ja sinisellä miestä. Ajattelin jättää nuo kaksi väriä pois vaihtoehdoista sen takia. Keltaista väriä en kehdannut edes kokeilla, koska viestintätiimissäni oli kollegoita, jotka olivat ilmaisseet, etteivät tykänneet kauheasti keltaisesta väriparista. Viimeiseksi vaihtoehdoksi jäi siis vihreä. Ja se olikin oikein sopivan neutraali vaihtoehto.

Kuva 21. Valmis tekemäni infograafi tilastosta: "Palvelussuhdejakauma virka-/työsuhteet 31.12.2021" (Ahmed, Sofia 2022).

7 Yhteenveto

Infografiikan ja tilastografiikan ensisijainen tarkoitus on välittää tietoa. Visuaalisesti kauniissa infografiikassa on etua, koska kauniit asiat jäävät helpommin mieleen. Kauniit asiat ovat myös kiinnostavampia ja helpottavat aiheen pariin päätymistä. Jos infografiikassa oleva informaatio ei tule selväksi lukijalle, grafiikka ei ole hyvä. Suunnittelijalla on vastuulla osata korostaa oikeita asioita, selkeyttää ja tuoda ymmärrystä aiheen pariin infografiikkaa tehdessä. Mikä on se tieto, joka tulisi tulla jaetuksi muille?

Tiedon järjestäminen tuo selkeyttä ja loogisuutta informaation seuraamiseen. LATCH-periaate on yksi tapa, jonka avulla voidaan järjestellä tietoa.

Tilastografiikka on informaatiomuotoilun alle kuuluva lajityyppi. Sitä käytetään numeerisen tiedon esittämiseen. Näitä tilastografiikassa käytettyjä grafiikan muotoja kutsutaan kuvioiksi. Kuviota on erityyppisiä ja ne sopivat eri käyttötarkoituksiin. Tämän vuoksi on tärkeää miettiä mitä tietoa käytetään minkäkin kuvion esittämiseen. Kuvion, joka tuo tiedon esiin selkeitten on aina paras vaihtoehto. Tilastografiikan ydinajatus on vertailu. Vertailu tapahtuu visuaalisesti kuvioden kautta. Jos kuviona on käytetty piirakkakuviota, osoitetaan vertailevuus siten, että määrällisesti suurempi osuus esitetään lohkoalueena isommalla ja pienempi osuus pienempänä lohkona. Pylväskuvioissa pätee sama logiikkaa, että mitä enemmän määrällisesti sen korkeampi pylväs. Vertailu tapahtuu eri tekijöiden ja määrien välillä. Kaikissa tilastokuviossa tulisi pystyä vertailemaan jotain tekijöitä. Lukijan tulisi pystyä pohtimaan kuviota katsoessaan ”mihin verrattuna” ja sitä kautta muodostaa jonkinlainen käsitys tiedon aiheesta.

Infografiikka oli aiheena kiinnostava jo ennen kuin olin perehtynyt siihen tämän opinnäytetyön kautta. Käydessäni läpi aiheen teoriaa tajusin aika pian, että infografiikka on käsitteenä paljon laajempi kuin mitä olin aikaisemmin luullut. Tilastografiikasta pystyn toteamaan saman. Oli jollain tapaa tosi siistiä nähdä kuinka paljon sääntöjä ja näkemyksiä oli. Osa näkemyksistä ja käsitteistä eivät kuitenkaan olleet vakiintuneita. Suunnittelu on onneksi luovaa ja rajoja

kokeileva. Tässäkin tapauksessa pätee varmasti sääntöjen oppiminen ja tarvittaessa niiden heittäminen roskiin, mikäli kyseinen työ toimii lopputuloksena paremmin niin.

Oli mahtavaa päästä tekemään tätä työtä Keravan kaupungille, jossa työskentelen harjoittelijana viestintäassistentin roolissa. Työskentely aikani pääsin näkemään Keravan kaupungin uutta visuaalista ilmettä ja kuinka se sitä alettiin ottaa käytännössä käyttöön. Uuden ilmeen pohjalta suunnittelu oli antoisa projekti. Miten yhdistää ilme infografiikkaan? Oli myös mukavaa päästä yhdistämään työt ja opinnot keskenään. Opinnäytetyö tuli tehtyä toimeksiantona työpaikalle. Tästä olen kiitollinen. Kaksi kärkeä yhdellä iskulla. Kaiken kaikkiaan matkani infografiikan ja tilastografiikan parissa, sekä Keravan kaupungilla on ollut oikein mukava kokemus.

Lähteet

Cairo, Alberto 2016. The Truthful Art: Data, Charts, and Maps for Communication. New Riders. Luettavissa osoitteessa <https://learning.oreilly.com/library/view/the-truthful-art/9780133440492/?sso_link=yes&sso_link_from=metropolia-university> (luettu 5.3.2022).

Cairo, Alberto 2012. The Functional Art. Peachpit Press. Katsottavissa osoitteessa <<https://learning.oreilly.com/videos/the-functional-art/9780133041200/>> (katsottu 5.2.2022).

Epstein, Nadine 2013. The God of Understanding. Wurman.com. <<https://www.wurman.com/publishedarticles/2017/4/25/the-god-of-understanding>> (luettu 24.2.2022).

Nummenmaa, Lauri 2021. Tilastotieteen käsikirja. EU: Tammi.

Pohjola, Juha 2019. Brändin ilmeen johtaminen. Helsinki: Alma Talent Oy.

Karjalainen, Leija & Karjalainen, Juha 2009. Tilastojen graafinen esittäminen. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Keravan kaupunki 2021. Keravan kaupungin brändikäsikirja. Brandpad.io/keravan-kaupunki/. <<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (luettu 15.2.2022sijaii

Koponen, Juuso, Hildèn Jonathan & Vapaasalo, Tapio 2016. Tieto näkyväksi: Informaatiomuotoilun perusteet. Helsinki: Aalto-yliopisto.

Kuusela, Vesa 2000. Tilastografiikan perusteet. Helsinki: Tilastokeskus ja Oy Edita Ab.

Krum, Randy 2014. Cool infographics: effective communication with data visualization and design. Indianapolis: Wiley.

Luomajoki, Niina 2019. Infograafi viestinnän tukena. Wtfdesign.fi.
<<https://www.wtfdesign.fi/blogi/infograafi-viestinnan-tukena>> (luettu 8.2.2022).

Nuutila, Mikko 2018. Brändille visuaalinen ilme. Miten? Villivisio.fi.
<<https://villivisio.fi/blogi/brandille-visuaalinen-ilme-miten/>> (luettu 21.2.2022).

Salminen, Jenna 2021. Mitä on hyvä infografiikka? Muotoilutoimistopolku.fi.
<<https://www.muotoilutoimistopolku.fi/post/mit%C3%A4-on-hyv%C3%A4-infografiikka>> (luettu 8.2.2022).

Smiciklas, Mark 2012. The power of infographics: using pictures to communicate and connect with your audience. United States of America: Que.

Suomen Kuntaliitto, 2016. Kuntaviestinnän opas: Ohjeet kunnan ja kuntapalveluja tuottavan yhteisön viestintään ja markkinointiin. Helsinki: Kuntatalon paino.

Walsh, Niall 2019. Arch daily interview of richard saul wurman by niall patrick walsh. Wurman.com.
<<https://www.wurman.com/publishedarticles/2019/10/30/arch-daily-interview-of-richard-saul-wurman-by-niall-patrick-walsh>> (luettu 10.2.2022).

Kuvalähteet

Kuva 1. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 2. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 3. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 4. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 5. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 6. Keravan kaupunki 2021. Keravan kaupungin virallinen ja ensisijainen logo, kehyslogo. <<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 7. Keravan kaupunki 2021. Keravan kaupungin virallinen ja ensisijainen logo, kehyslogo ja esimerkkejä käytettävistä väri vaihtoehtoista.

<<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 8. Keravan kaupunki 2021. Keravan kaupungin tekstilogo.

<<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 9. Keravan kaupunki 2021. Keravan kaupungin logoikoni "K" -kirjain. Esimerkkejä väri vaihtoehtoista, joita voidaan käyttää.

<<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 10. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 11. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 12. Ahmed, Sofia 2022.

Kuva 13. Keravan kaupunki 2021. Kerava-kehukset.

<<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 14. Keravan kaupunki 2021. Kerava-nauha. <<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 15. Keravan kaupunki 2021. Esimerkkejä siitä kuinka kehys elementtiä voidaan käyttää suunnittelussa. <<https://brandpad.io/keravan-kaupunki/>> (katsottu 9.3.2022).

Kuva 16. Keravan kaupunki 2021. Keravan kaupungin Facebook-banneri.

Kuvituksen on tehnyt David Poda.

<<https://www.facebook.com/photo/?fbid=290746286428651&set=a.259180652918548>> (katsottu 11.3.2022).

Kuva 17. Keravan kaupunki 2021. Kuvakaappaus Excel-taulukon henkilöstö tilastoista. (katsottu 9.3.2022).

Kuva 18. Ahmed, Sofia 2022. Taulukko suunnittelussa tehdyistä päätöksistä.

Kuva 19. Ahmed, Sofia 2022. Valmis työ.

Kuva 20. Ahmed, Sofia 2022. Valmis työ.

Kuva 21. Ahmed, Sofia 2022. Valmis työ.